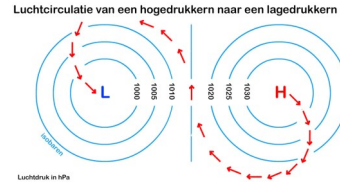

Hoge en lage drukgebieden

Wind bestaat uit lucht, die zich van een gebied met hoge druk naar een gebied met lage druk beweegt. Door de rotatie van de aarde stroomt lucht in een draaiende beweging (met de klok mee) vanuit een hogedrukgebied naar een lage drukgebied (waar het tegen de klok in aankomt).

Een ander woord voor lagedrukgebied is depressie. Een depressie kenmerkt zich als slecht weer gebied. De wolken in de aangezogen lucht verzamelen zich rondom het centrum van de depressie. Zeker omdat de lucht in het centrum wordt opgetild, afkoelt en voor nog meer wolkvorming zorgt draagt.

Een hogedrukgebied kenmerkt zich door afwezigheid van wolken. De weggezogen lucht uit het centrum wordt aangevuld met droge lucht uit de hogere luchtlagen, waardoor wolkvorming wordt belemmert.

Een hogedrukgebied is daarom een mooi weer gebied met in de zomer warme, droge lucht en veel zon en in de winter koude, droge lucht met veel zon.

Meer tips om het weer te voorspellen

- Check het gras: als je 's ochtends vroeg opstaat, kun je beginnen met het gras te voelen. Is het gras droog dan duidt dat op bewolking en dus bestaat de kans dat het gaat regenen of waaien. Ligt er dauw op het gras dan is het helder en zal het waarschijnlijk droog blijven. Als het 's nachts heeft geregend, geldt deze regel niet.
- Denk aan het spreekwoord: morgenrood, water in de sloot: morgenrood komt alleen voor in combinatie met wolken die vanuit het westen komen opzetten en kondigt net als avondgrijs een weersverslechtering aan. Zie je avondrood of ochtendgrijs, dan kun je ervan uitgaan dat het die dag mooi weer wordt.
- Interpreteer de condensatiestrepen: op een mooie zomerdag kunnen condensatiestrepen van vliegtuigen je vertellen of het weer goed blijft. Lost een condensatiestreek snel op, dan blijft het mooi weer. Condensatiestrepen die niet oplossen en zich uitbreiden, duiden op een verhoogde luchtvochtigheid; het weer gaat verslechteren..
- Voel de wind: de windrichting kan je veel vertellen over het weer. Algemeen geldt dat westenwind veel waterdamp bevat (want afkomstig van de Noordzee) en vaak wolken meevoert. Oostenwind is droog en meestal zonder wolken. Wind uit het noorden zorgt voor koude lucht, zuidenwind voor warme lucht. Zolang de wind uit één bepaalde richting waait, kun je verwachten dat het weer hetzelfde blijft. Een wisselende windrichting duidt op een weersverandering.

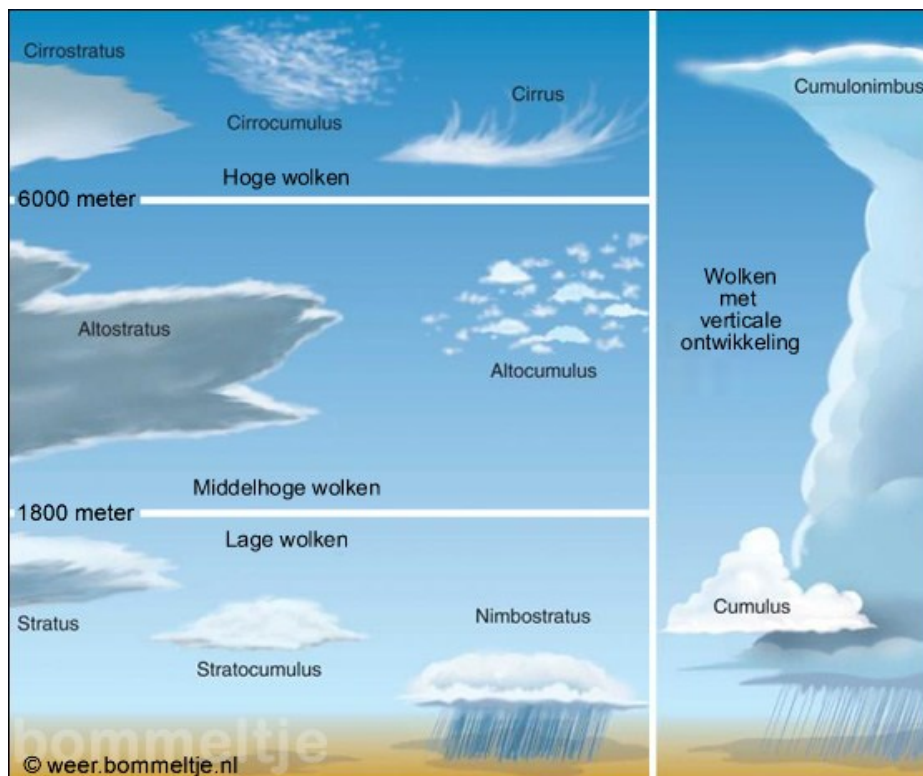

Instructieblad wolken en weer

Wolken

Wolken leveren waardevolle informatie over het weer. Er zijn 10 verschillende soorten die allemaal hun eigen verhaal over het toekomstige weer vertellen.

- **Cirruswolken** (vederwolken) die in oostelijke richting los van elkaar te zien zijn en oplossen of cirruswolken die onregelmatig over de lucht verdeeld zijn, duiden op mooi weer. Cirruswolken die uit zuidwestelijke tot noordwestelijke richting komen opzetten en steeds dikker worden, kondigen aan dat het weer binnen 48 uur gaat verslechteren.
- **Cirrostratuswolken** vormen de klassieke voorbode voor slecht weer. Ze hebben een dampachtige uitstraling en zijn daardoor lastig te herkennen. Als tegelijkertijd de luchtdruk daalt (wat je kunt ruiken, sloten en kolken gaan stinken), gaat het binnen een paar uur regenen.
- **Cirrocumuluswolken** die snel uit westelijke richting komen opzetten en zich golfachtig uitbreiden, kondigen een weersverandering aan. Vormen zich daaropvolgend

cumuluswolken (zie verderop) die verticaal gaan bollen dan dreigt er onweer.

- **Altopcumulus** (schapenwolkjes) klinken zo vredig maar zijn bijna altijd een voorbode voor slecht weer met regen en/of onweer.
- **Altostratuswolken** die de zon afdekken, kondigen de komst van een warmtefront aan. Vormen zich tevens wolkenflarden dan wordt het kil en regenachtig.
- **Nimbostratus** is een structuurloze, monotone bewolkingsvorm die aanhoudende neerslag aankondigt. Verschijnen er structuren en lichtere plekken in het gesloten wolkendek dan zal de neerslag snel ophouden en plaatsmaken voor de zon.
- **Stratocumulus** (mooiweersbewolking) staat garant voor mooi, stabiel weer met grote opklaringen en deels blauwe lucht. Deze bewolking kan echter overgaan in stratus- en regenwolken en slecht weer brengen.
- **Stratuswolken** die in de zomer verschijnen, duiden op onweer.
- **Cumulus** (stapelwolken) is waarschijnlijk de bekendste vorm van bewolking; we hebben er in Nederland veel mee te maken. Er zijn drie soorten stapelwolken: lage, middelhoge en hoge stapelwolken. De eerste twee vormen zich vooral op mooie zomerdagen en lossen in de loop van de dag op. Het weer is stabiel en zal niet veranderen. Lossen cumuluswolken niet op en worden ze juist dichter dan zal het weer snel verslechteren. Zie je al tegen de middag hoge cumuluswolkendie de lucht bedekken, dan is er onweer op komst.
- **Cumulonimbus** (onweerswolk) is de volgende fase van de hoge stapelwolk. Onstabiele luchtmassa's stromen binnen en het weer verandert. Voorstadium van onweer. Heeft de wolk de vorm van een aambeel dan is op korte termijn onweer op komst. Kleurt de lucht daarbij zwavelgeel dan gaat het hagelen. Bestaat de basis van de onweerswolk uit een netachtige structuur dan gaat het bliksemen voor er neerslag valt.

Onweer

Een veelgemaakte fout bij onweer is dat mensen snel gaan schuilen onder een boom. Zeker als dat een vrijstaande boom in het open veld is kan dit levensgevaarlijk zijn. De boom is namelijk een prima bliksemafleider. Hetzelfde geldt overigens voor andere objecten die vrijstaand en hoger gelegen zijn. Het beste kun je dus uit de buurt van de boom blijven en op je hurken gaan zitten, met je voeten dicht bij elkaar. Op die manier ben je voor de bliksem 'niet interessant' en heb je dus minder te vrezen. Het veiligste ben je overigens in een gebouw (weg bij de ramen en eventuele open haard) of in de auto. Maar die heb je niet altijd in de buurt.

Hoe ver een donderbui verwijderd is, bereken je door het tijdsverschil tussen de bliksem en het begin van de donder te vermenigvuldigen met 330. Je krijgt dan bij benadering de afstand in meters.